

YRITTELIÄS POHJANMAA: Tavoitetilä 2050

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO

YRITTELIÄS POHJANMAA:

Painopisteet 2026–2029

Painopiste 1. Monipuolinen ja uudistuva elinkeinoelämä

Luomme parhaat edellytykset yrittäjyydelle ja Pohjanmaan yritykset investoivat, uudistuvat ja kasvavat.

Vahvistamme Pohjanmaan vetovoimaa investointien ja osaavan työvoiman suhteen.

Sujuvilla yhteyksillä ja kuljetusketjuilla vahvistamme yritysten kilpailukykyä.

Luomme edellytyksiä alkutuotannon kestäville innovaatioille.

Painopiste 2. Kohti tulevaisuuden kärkiä *(älykäs erikoistuminen)*

Luomme uutta kilpailuetua uuden osaamisen ja innovaatioiden avulla automaation, dataan perustuvan arvonaluonnin, energiateknologian ja kiertotalouden aloilla.

Parannamme pk-yritysten innovaatio- ja kilpailukykyä ja vahvistamme suurten globaalien yritysten kykyä toimia alueen ekosysteemissä.

Monipuolistamme Pohjanmaan taloutta vihreillä investoinneilla.

Suuntaamme alueen teollisuuden uusille kansainvälisille vahvuusalueille.

Luomme parhaat edellytykset yrittäjyydelle ja Pohjanmaan yritykset investoivat, uudistuvat ja kasvavat

Pohjanmaan elinkeinoelämä on sekä monipuolinen että erikoistunut. Monipuolinen elinkeinorakenne vaihtelevalla toimiala- ja kokorakenteella sekä vahvalla yrittäjäperinteellä on jatkossakin merkittävä menestystekijä. Alueen mikro- ja pk-yritykset ovat tärkeitä sekä innovaatioiden, työllisyyden että paikallisen maaseudun elinvoimaa vahvistavan kehityksen kannalta. Pienempien yritysten kehittämistoiminta on usein luonteeltaan vähittäistä innovointia. Vahvat verkostot, joissa yritykset kehittävät tuotteita ja innovoivat asiakas-toimittajasuhteissa, ovat sekä erityispiirre että kilpailuetu Pohjanmaalla.

Pohjanmaan teollisuuden vientiosuus on maan korkeimpia, ja maakunnassa toimii suuri määrä pk- ja startup-yrityksiä, jotka tähtäävät suoraan kansainvälisille markkinoille. Monipuolisesta elinkeinorakenteesta huolimatta suhteellisen harvaa yritystä pidetään kasvuyrityksenä. Pohjanmaa tarvitsee enemmän yrityksiä, jotka kasvavat mikroyrityksistä pieniksi ja edelleen keskisuuriksi. Kasvuhaluisten yritysten tunnistaminen sekä kehittämistoimet, jotka auttavat yrityksiä etenemään tehokkaasti ja kehittämään edistyksellisiä toimintamalleja, tulee asettaa etusijalle. Omistajan- ja sukupolvenvaihdokset sekä yritysostot tarjoavat merkittävän mahdollisuuden luoda kasvavia yrityksiä niin alkutuotantoon kuin teollisuuteen ja palvelusektorillekin.

Tutkimus- ja kehittämisinvestointien kasvun pullonkauloja on havaittavissa makro-, kansallisella, alueellisella ja yritystasolla. Yksi haasteista on julkisen ja yksityisen riskirahoituksen saatavuus. Erityisesti riskirahoituksen saatavuus maaseudulla uhkaa muodostua merkittäväksi esteeksi uudistumiselle. Pienemmillä yrityksillä on myös rajalliset resurssit ja osaaminen hakea ja hallinnoida julkista TKI-rahoitusta ja kehittämistukia. Toisaalta Pohjanmaan vahvuuksiin kuuluu laaja ja toimiva neuvontajärjestelmä, joka keskittyy elinkeinoelämän kehittämiseen.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Lisätään riskirahoituksen (startupit, scale-upit, mikro- ja pk-yritykset) saatavuutta edunvalvonnan, hankekehityksen ja neuvontapalvelujen avulla.
- Vahvistetaan tutkimus- ja koulutussektorin kapasiteettia edistää liiketoiminnan kehittämistä ja uuden teknologian käyttöönottoa mikro- ja pk-yrityksissä.
- Tehostetaan toimenpiteitä kasvuyritysten määrän lisäämiseksi.
- Lisätään mikroyrittäjyyttä tukevia toimia, jotka edistävät uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä.
- Hyödynnetään järjestelmällisesti yritysilmapiiriin liittyviä tuloksia ja analyyskejä yritysystävällisten rakenteiden ja palvelujen luomiseksi kunnissa.

Vahvistamme Pohjanmaan vetovoimaa investointien ja osaavan työvoiman suhteen

Osaavan työvoiman saatavuus on yksi suurimmista kasvun esteistä Pohjanmaalla. Alueen toimialat tarvitsevat korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden ja huippuosaajien lisäksi ammattikoulutettuja työntekijöitä. Työvoiman kysyntään vastaamiseksi tarvitaan toimia, jotka houkuttelevat uutta työvoimaa kaikkialta Suomesta Pohjanmaalle sekä vahvistavat työ- ja koulutusperusteista maahanmuuttoa. Pohjanmaa on yksi Suomen kansainvälisimmistä maakunnista, mikä korostaa tarvetta yksinkertaistaa työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton käytäntöjä sekä tarjota sujuvia ratkaisuja kielitaidon kehittämiseen. Vetovoiman vahvistamisen lisäksi on kehitettävä alueen kykyä pitää kiinni työvoimasta ja opiskelijoista. Pitovoiman vahvistaminen edellyttää koordinoituja toimia laajassa yhteistyössä.

Vihreän teollisuuden suunniteltujen investointien takia tarvitsemme uusia strategisia toimintamalleja, jotka tukevat investointien toteutumista koko Pohjanmaan alueella. Pohjanmaalla tulisi olla selkeä käsitys siitä, mitkä alueelliset tavoitteet haluamme saavuttaa ja mitkä tekijät rajoittavat niiden saavuttamista. On myös tärkeää huomioida alueen vetovoimatekijät vihreän teollisuuden sijoittumisen näkökulmasta, ja kohdentaa toimenpiteet niihin.

Vihreän siirtymän investointien edistämiseksi tarvitaan lisäksi toimia vetovoimaisten investointiympäristöjen, erityisesti soveltuvien teollisuusalueiden, luomiseksi. Kuntien rooli on keskeinen vihreän siirtymän teollisuusinvestointien edistämisessä. Tarvitsemme lisää toimenpiteitä, joilla vahvistetaan Pohjanmaan kuntien varautumista ja valmiuksia ottaa vastaan suuria investointeja.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Lisätään koordinoituja toimia, jotka vahvistavat Pohjanmaan vetovoimaa elinvoimaisena, monipuolisena ja kansainvälisenä alueena, jossa on tulevaisuuden työpaikkoja ja korkea elämänlaatu.
- Tehostetaan toimia alueen pitovoiman vahvistamiseksi.
- Lisätään harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Parannetaan mikro- ja pk-yritysten kykyä houkutella osaavaa työvoimaa ja rekrytoida kansainvälisiä osaajia.
- Luodaan vetovoimaisia investointiympäristöjä eri puolille Pohjanmaata.
- Tunnistetaan ja seurataan vahvuuksia ja heikkouksia, jotka liittyvät alueen kykyyn vetää puoleensa vihreän siirtymän investointeja.
- Kehitetään edelleen suunnittelu- ja lupakäytäntöjä tehostavia yhteistyömalleja ja hyviä käytäntöjä eri tasoilla.

Sujuvilla yhteyksillä ja kuljetusketjuilla vahvistamme yritysten kilpailukykyä

Pohjanmaan saavutettavuus maanteitse, rautateitse, lentoteitse ja meritse on kohtalaisen hyvä, mutta infrastruktuuria ei ole kehitetty samaa vauhtia elinkeinoelämän tarpeiden, maankäytön muutosten ja liikenteen kasvun kanssa. Nykyisellään liikennejärjestelmän riittämätön rahoitus rajoittaa Pohjanmaan yritysten kasvua ja kilpailukykyä ja vaarantaa pahimmillaan myös huoltovarmuuden ja suunnitteilla olevien investointien toteutumisen. Vaikka useat liikennehankkeet ovat saaneet viime vuosina rahoitusta, monet elinkeinoelämän ja työssäkäynnin kannalta merkittävät hankkeet odottavat edelleen toteutumisistaan. Lisäksi alemman tieverkon kunto on huolestuttavan heikko ja määrärahat sen kunnostamiseen ovat riittämättömät.

Geopoliittisessa tilanteessa tapahtuneiden muutosten vuoksi länsirannikon satamien, sisämaasta rannikolle suuntautuvien poikittaisyhteyksien ja Merenkurkun yhteyden rooli on noussut huoltovarmuuden näkökulmasta entistäkin kriittisemmäksi. Tärkeitä tulevaisuuden toimenpiteitä ovat esimerkiksi Merenkurkun ylittävän kiinteän yhteyden ja länsirannikon kaupungit yhdistävän radan rakentaminen. Liikennejärjestelmän kehittämisessä tulee huomioida yhä useampia näkökulmia, kun henkilö- ja rahtiliikenteen lisäksi joudutaan varautumaan myös mahdolliseen sotilaskäyttöön (ns. kaksikäyttö).

Puhtaan siirtymän edetessä liikennejärjestelmäsuunnitteluun tarvitaan teollisia investointeja tukeva näkökulma. Tieliikenteen määrä kasvaa sekä tavara- että henkilöliikenteessä. Satamien ja satamayhteyksien rooli korostuu entisestään. Erikoiskuljetusten määrä kasvaa satamien ympäristössä ja erityisesti valtatiellä 8. Työmatkaliikenteeseen syntyy piikkejä erityisesti investointivaiheessa. Pääradan ja sen poikittaisratojen merkitys kasvaa kuljetuksissa. Kansainvälisen liikkuvuuden ja lentoyhteyksien tarve kasvaa, kun alueelle sijoittuu lisää kansainvälisiä yrityksiä.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Kehitetään kasvukeskusyhteyksiä (mm. valtatie 3 yhteysväli Tampere-Vaasa, Vaasa-Seinäjoki-Jyväskylä-kehityskäytävä sekä päärata liityntäyhteyksineen).
- Kehitetään valtatie 8 ns. kaksikäytävää.
- Kehitetään satamayhteyksiä ja -yhteistyötä.
- Kehitetään Merenkurkun ylittävää yhteyttä.
- Vahvistetaan kilpailukykyistä lentoliikennettä molemmilla Pohjanmaan lentoasemilla.
- Kehitetään liikenneväyliä Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelman mukaisesti.
- Kehitetään digitaalista infrastruktuuria, jonka avulla yritykset voivat toimia ja kasvaa koko Pohjanmaan alueella.

Luomme edellytyksiä alkutuotannon kestäville innovaatioille

Pohjanmaan maaseutu on edelleen varsin elinvoimainen ja sen elinkeinoelämä perustuu kahteen kärkeen: monipuolisten tilojen rinnalla toimivat maaseudun erikoistuneet mikrokluusterit. Alkutuotannon osuus on Pohjanmaalla selkeästi korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Kaikki maatalouden tuotantosuunnat esiintyvät alueella, mutta erityisen tärkeitä ovat maidontuotanto, turkistarhaus, lasinalaistuantanto ja perunanviljely. Viime vuosina Pohjanmaalla on investoitu aktiivisesti maatilojen kehittämiseen. Maaseudun elinkeinoja tulee monipuolistaa ja kilpailukykyä vahvistaa. Uudet liiketoiminnan mahdollisuudet nousevat maaseudulla mm. bio- ja hyvinvointialoilta.

Maatalouden kehitys on viime vuosina kytkeytynyt vahvasti innovaatioihin ja teknologiseen kehitykseen perinteisen viljelyosaamisen lisäksi. Satelliittikuvia, sensoreita, drooneja ja tekoälyä hyödynnetään enenevässä määrin maa- ja metsätalouden apuvälineinä. Energiatehokkuus sekä erilaiset energiaratkaisut ovat luoneet edellytyksiä kasvihuonetuotannon jatkumiselle. Pohjanmaan vahvan alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden ansiosta alueella on suoria synergiaetuja ja yhteyksiä siihen kehittämistyöhön, jota alueen valmistava teollisuus tekee digitalisaation, energiaratkaisujen ja kiertotalouden saralla.

Pohjanmaalla on Suomen ruokatuotannon ja -turvan kannalta merkittävä rooli, joka tulee kasvamaan tulevina vuosina hyvien kasvuolosuhteiden, länsirannikolla olevan sijainnin ja ilmastonmuutoksen vaikutuksen seurauksena. Ruokatuotannon tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että alkutuotannon kannattavuus on varmistettu. Lisäksi tarvitaan ilmastonmuutosta hillitseviä ja sopeutumiseen tähtääviä toimia, sillä maatalous on Pohjanmaalla merkittävä päästölähde ja ilmastonmuutos muuttaa kasvuolosuhteita tulevina vuosina. Alkutuotantoa kehitetään osana biotaloutta keskittyen kiertotalousratkaisuihin, energiantuotantoon ja ruokaturvaan.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Nostetaan maatalous- ja luonnontuotteiden jalostusastetta.
- Lisätään lähi- ja luomuruuan kysyntää ja saatavuutta.
- Edistetään elintarvikevientiä.
- Kehitetään alkutuotannon energiaratkaisuja tuotantosuunnittain.
- Edistetään maa- ja metsätalouden bio- ja kiertotalousratkaisuja.
- Kehitetään maa- ja metsätalouden päästöjä vähentäviä tuotteita, menetelmiä, ratkaisuja ja teknologioita.
- Kehitetään uusia malleja maa- ja metsätalousyritysten, elinkeinoelämän ja tutkimuksen välisen yhteistyön edistämiseksi.

Luomme uutta kilpailuetua uuden osaamisen ja innovaatioiden avulla automaation, dataan perustuvan arvonluonnin, energiateknologian ja kiertotalouden aloilla

Painopiste 2 muodostaa Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian perustan. Uusien kärkien kehittäminen tarkoittaa alueellisen elinkeinorakenteen laajentamista. Älykäs erikoistuminen tarkoittaa panostamista elinkeinoelämän olemassa oleviin vahvuuksiin, tutkimukseen ja uuteen teknologiaan, jotka voivat samalla luoda uusia kilpailuetuja. Älykkään erikoistumisen strategia muodostetaan toistuvan, strukturoidun yritysten, tutkimus- ja koulutussektorin sekä julkisen sektorin välisen vuoropuhelun avulla.

Älykkään erikoistumisen strategian tavoitteena on rakentaa vahvoja innovaatioekosysteemejä, jotka luovat edellytykset valmistavan teollisuuden tuottavuuden ja osaamisen kasvulle sekä uusien yritysten syntymiselle ja kasvulle. Pohjanmaa on Suomen teollisuuspainotteisin maakunta, jossa on huipputeknologiaa ja korkeaa osaamista. Valmistava teollisuus käsittää muun muassa konepajateollisuuden, prosessiteollisuuden ja elintarviketeollisuuden, mutta myös palveluja tuottavat yritykset sekä ICT- ja ohjelmistoyritykset.

Strategia nostaa esiin neljä kärkialuetta, joiden avulla luodaan innovaatiovetoista kasvua:

- Automaatio ja kehittyneet tuotantomenetelmät
- Data, dataan perustuva arvonluonti ja tekoäly
- Energiateknologia ja uusiutuvan energian järjestelmäratkaisut
- Kiertotalouden ja hiilineutraalin talouden järjestelmäratkaisut

Kärkialueet perustuvat suurelta osin samankaltaisten teknologioiden osaamiseen, mikä luo edellytyksiä uusille ratkaisuille ja toimintamalleille. Tämä edistää sitä, että neljä valittua kärkialuetta tukevat toisiaan monialaisesti ja ovat relevantteja useille toimialoille sekä teollisuudessa että muilla sektoreilla. Lisäksi on tärkeää pyrkiä osaamisen siirtoon eri toimialojen välillä.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Painopisteen 2 toimenpiteet perustuvat neljään kärkialueeseen. Toimenpiteet täsmennetään tavoitteiden 2–3 yhteydessä sekä Pohjanmaan älykkään erikoistumisen toimenpideohjelmassa.

Parannamme pk-yritysten innovaatio- ja kilpailukykyä ja vahvistamme suurten globaalien yritysten kykyä toimia alueen ekosysteemissä

Maakunnan korkea vienti-intensiteetti ja globaali kilpailu asettavat korkeat vaatimukset sekä yritysten että ympäröivän innovaatiojärjestelmän uudistumiskyvylle. Keskeistä on lisätä pk-yritysten investointeja tuote-, palvelu- ja prosessikehitykseen.

Automaatio ja kehittyneet tuotantomenetelmät

Edistyneiden tuotantomenetelmien osalta tarvitaan syvempää osaamista ja innovaatioyhteistyötä uuden teknologian, kuten simuloinnin, mallintamisen, digitaalisten kaksosten, konenäön ja yhteistyörobottien, soveltamisessa.

Data, dataan perustuva arvonaluonti ja tekoäly

Dataan perustuvan kehityksen vahvistaminen edellyttää osaamisen kehittämistoimia, jotka parantavat pk-yritysten kykyä soveltaa tekoälyratkaisuja, ymmärtää niiden liiketoimintavaikutuksia ja hyödyntää vastuullista tekoälyn hallinnointia.

Energiateknologia ja uusiutuvan energian järjestelmäratkaisut

Uusiutuvan energian innovaatiot muodostavat tärkeän edellytyksen uusille kärjille. Tavoitteena on vahvistaa yritysten kykyä kehittää järjestelmäratkaisuja uusiutuvan energian tuotantoon lisäämällä osaamista energian varastoinnissa, joustoratkaisuissa, hajautetussa energiantuotannossa ja älykkäissä sähköverkoissa.

Kiertotalouden ja hiilineutraalin talouden järjestelmäratkaisut

Kiertotalous ja biokierto ovat merkittäviä kehitysalueita pk-yritysten innovaatio- ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi esimerkiksi alkutuotannossa, elintarvikkeiden jalostuksessa, meritaloudessa, valmistavassa teollisuudessa, energiantuotannossa ja rakentamisessa.

Vahvat innovaatioekosysteemit

Vihreä ja digitaalinen siirtymä lisäävät ekosysteemiajattelun tarvetta, sillä innovaatiot syntyvät yhä useammin järjestelmätasolla sekä yritysten ja arvoketjun eri toimijoiden välisessä yhteistyössä.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Vahvistetaan tutkimus-, kehittämis- ja koulutuspanostuksia, jotka edistävät innovaatioita ja osaamisen vahvistamista edistyneissä tuotantomenetelmissä, digitalisaatiossa ja tekoälyssä teollisuuden kasvun ja tuottavuuden vauhdittamiseksi.
- Vahvistetaan tutkimus-, kehittämis- ja koulutuspanostuksia, jotka edistävät innovaatioita ja osaamisen vahvistamista energiateknologiassa ja kiertotaloudessa yritysten päästöjä vähentävien ratkaisujen viennin vauhdittamiseksi.
- Asetetaan etusijalle toimenpiteet, joilla vahvistetaan arvonaluontia innovaatioverkostoissa ja luodaan alueellisesti laajempia verkostoja pk-yritysten, suuryritysten sekä tutkimus- ja koulutustoimijoiden välille.
- Vahvistetaan osaamistarpeiden ennakointia ja alueen koulutustoimijoiden ja yritysten välistä aktiivista yhteistyötä.
- Kehitetään joustavia malleja täydennyskoulutukseen.
- Vahvistetaan ja kehitetään alueellisia testaukseen, pilotointiin ja kaupallistamiseen liittyviä koulutus- ja innovaatioympäristöjä.
- Luodaan aineettoman kasvun investointeja lisääviä ekosysteemejä.

Monipuolistamme Pohjanmaan taloutta vihreillä investoinneilla

Merkittävä osa Suomen suunnitelluista vihreistä investoinneista kohdistuu Pohjanmaalle. Investointeja on suunniteltu erityisesti tuulivoimaan, akkualalle, vihreään vetyyn, e-polttoaineisiin, hiilidioksidin talteenottoon, siirtoverkkoihin, datakeskuksiin ja alumiinituotantoon. Vihreän teollisuuden sijoittuminen alueelle luo teollisia klusterivaikutuksia muuhun tuotantoon ja yritystoimintaan. Klusterivaikutuksia muodostuu vertikaalisista klustereista, joissa arvoketjun useat vaiheet ja yritykset ovat lähekkäin, osaamisen ja TKI-toiminnan leviämisvaikutuksista sekä uusista liiketoimintamahdollisuuksista kiertotalouden, biotalouden ja teollisen symbioosin alueilla.

Klusterivaikutusten varmistamiseksi on kiinnitettävä huomiota pk-yritysten ja alihankkijoiden potentiaaliin olla mukana uusissa teollisissa arvoketjuissa. On tärkeää analysoida ja tukea alihankintaverkostojen vahvuuksia, mahdollisuuksia ja osaamista uuden teollisuuden sijoituessa alueelle. Alueella on suuri potentiaali osaamisen ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan leviämisvaikutuksille, kun otetaan huomioon alueen nykyinen TKI-toiminta esimerkiksi älykkäiden sähköverkkojen, hybridiratkaisujen, moottoriteknologian, uusien polttoaineiden, taajuusmuuttajien ja energiatehokkuusratkaisujen saralla. Nopea teknologinen kehitys ja uuden teknologian epävarmuustekijät korostavat kokeilujen ja yhteisen oppimisen tarvetta alueellisella tasolla. Vahva uuteen teollisuuteen kytkeytyvä temaattinen klusteri, jossa TKI-toiminta on keskeisessä roolissa, parantaa myös mahdollisuuksia houkutella alueelle sekä uusia startup-yrityksiä että vakiintuneita yrityksiä. Mahdollisia TKI-toiminnan alueita ovat energiaratkaisujen optimointi, joustoratkaisut, sektori-integraatio, teollinen symbioosi, merituulivoima ja älykäs satamainfrastrukturi. Tämä edellyttää tutkimus- ja kehittämisyhteistyötä yritysten, kuntien sekä alueen tutkimus- ja koulutusalan toimijoiden välillä.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Kehitetään pk-yrityksiä ja suuria investointeja yhdistäviä liiketoiminnan yhteensovittamiseen, alihankkijoiden kehittämiseen ja yhteistyöhön liittyviä rakenteita.
- Luodaan vihreään siirtymään kytkeytyviä innovaatioympäristöjä, -yhteistyötä ja pilottikokeiluja alueellisen TKI-toiminnan vahvistamiseksi.
- Edistetään uusien (vienti)ratkaisujen kehittämisalustoina toimivien teollisuusalueiden perustamista.
- Tunnistetaan ja kehitetään koulutustoimia, jotka tukevat nettonollateknologian investointien lisäämistä.
- Priorisoidaan toimenpiteitä, jotka mahdollistavat vihreiden investointien toimimisen katalysaattorina uusien startup- ja muiden yritysten perustamiselle.
- Toteutetaan vihreän vedyn ja vedyn johdannaisten uusista arvoketjuista systemaattinen kartoitus, joka tuo esiin erilaisia liiketoimintamahdollisuuksia sekä aktivoi yrityksiä ja kuntia kehittämispanostuksissa ja pilottihankkeissa, jotka vahvistavat alueellista vetytaloutta.

Suuntaamme alueen teollisuuden uusille kansainvälisille vahvuusalueille

EU:n lisääntyvä keskittyminen puolustukseen kasvattaa kysyntää kaksikäyttöratkaisuille – siviili- ja sotilaskäyttöön soveltuville teknologioille – jotka samalla tukevat ilmastotavoitteita. On tärkeää ottaa huomioon innovaatiopanostukset, jotka edistävät yritysten kasvumahdollisuuksia resilienssin, huoltovarmuuden, turvallisuuden ja puolustuksen saralla ja jotka liittyvät neljään kärkialueeseen ja alueen osaamiseen. Alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatioilla on tärkeä rooli tulevien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisessa ja osaamisen levittämisessä mikro- ja pk-yrityksille. Kaksikäyttö voi avata myös uusia mahdollisuuksia esimerkiksi puolustusmateriaalien saralla.

Uusien vahvuusalueiden mahdollistamiseksi tarvitsemme laajempia innovaatioverkostoja sekä kansallista ja EU-tason rahoitusta. Meidän on rakennettava strategisia kumppanuuksia tutkimusympäristöjen ja -infrastruktuurien sekä maakunnan ulkopuolella toimivien yritysten kanssa. Tämä tuo alueelle uutta huippuosaamista, kriittistä massaa innovaatiohankkeisiin sekä täydentäviä kumppaneita uusiin eurooppalaisiin ja globaaleihin arvoketjuihin.

Suoran EU-rahoituksen, kuten Horisontti Eurooppa -rahoituksen, osuus Pohjanmaan pk-yritysten TKI-toiminnasta on edelleen pieni. Tarvitsemme resursseja alueellisiin toimienpiteisiin, jotka mahdollistavat sen, että kansallista ja kansainvälistä TKI-rahoitusta kanavoituu enemmän Pohjanmaalle. Innovaatioekosysteemin toimijat tarvitsevat tehokkaampia ja järjestelmällisempiä toimia yhteisten painopisteiden määrittämiseksi, kansainvälisten kumppanuuksien löytämiseksi ja EU-rahoituksen hakemiseksi.

Uusien kärkien kehittämiseksi tarvitaan myös kohdennettuja panostuksia, jotka lisäävät startupien, spinoffien ja kasvuyritysten määrää Pohjanmaalla. Alueen startup-ekosysteemin vahvistamiseksi tarvitaan yliopistojen, julkisten toimijoiden ja yritysten yhteisiä toimenpiteitä. Tähän sisältyy korkeatasoinen hautomo- ja kiihdyttämötoiminta sekä toimivan riskipääomainfrastruktuurin luominen. Spinoff-yritysten kiihdyttämistuki tulee huomioida. Myös tutkimustulosten tehokkaammat kaupallistamismallit ovat keskeisiä.

Esimerkkejä tarvittavista toimenpiteistä:

- Tuodaan esiin ja tuetaan valmistavan teollisuuden uusia liiketoimintamahdollisuuksia huoltovarmuuden, resilienssin ja turvallisuuden saralla.
- Vahvistetaan alueellisia vihreän siirtymän ja turvallisuusalan TKI-toimintaa yhdistäviä ja kehittäviä demonstraatio- ja living lab -ympäristöjä.
- Tunnistetaan ja kehitetään alueen potentiaalia kaksikäyttötutotteiden ja -palvelujen osalta teollisuudessa ja nykyisessä infrastruktuurissa.
- Vahvistetaan Pohjanmaan vahvuusalueita lisäämällä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä suoraa EU-rahoitusta.
- Perustetaan, verkostoidaan ja skaalataan startup-yrityksiä alueellisten hautomo- ja kiihdyttämöympäristöjen sekä pilotti- ja testaustoiminnan avulla.
- Kehitetään spinoff-yritysten tukitoimia ja toteutetaan niitä käytännössä.
- Analysoidaan alueen startup-kenttää ja toteutetaan kohdennettuja toimia, joilla parannetaan rahoituksen saatavuutta.

YRITTELIÄS POHJANMAA: Avaintoimijat

Painopiste 1

Painopiste 2

